

Forfatter: Oehlenschläger, Adam

Titel: Udrag fra Poetiske Skrifter I

Citation: Oehlenschläger, Adam: "Poetiske Skrifter I", i Oehlenschläger, Adam: *Poetiske Skrifter I*, udg. af H. TOPSØE-JENSEN, 1926-1930, s. XXI. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-oehl01val-shoot-idm139633873767248/facsimile.pdf> (tilgået 06. maj 2024)

Anvendt udgave: Poetiske Skrifter I

den samme. Selv over Oehlenschlägers allersidste Digt fra Skydebanefesten paa hans Halvfjerdsaaarsfødselsdag, ja mere dér, end i de fleste andre fra hans senere Aar, ligger der et Skær af Glansen fra hans store Ungdom. Dets Tankeverden er i Slægt med »Til min Læser«; dets Billeder lysér endnu af den fordums Rundhed, Kraft og Ynde. Og dette Tilbageblik over det daadrige Digterliv bevæger os især, fordi den gamle Digter her selv har fundet Ordet, der nævner Grundtonen i hans Væsen, hans »herskende Egenskab«: *den danske Munterhed*. Ingen skønnere, mere rammende Karakteristik kunde gives af hans lykkelige harmoniske Natur — og af hans Kunst, der i stort og smaat saa forunderligt spejler hans Personlighed.

Efter saaledes at have fulgt Udviklingsfaserne i Oehlenschlägers Digtning gennem hans mindre Digte, vil det være muligt at give Synspunkterne for en almindelig Vurdering af Oehlenschlägers Lyrik og hans korte, fortællende Digte.

Sammenligner man den danske Poesi i Tidsrummet mellem Ewalds Død og Oehlenschlägers Fremtræden med »Digte, 1803«, og især med »Poetiske Skrifter«, vil man let faa Øje paa, hvad allerede Steffens rigtigt saa, at den Revolution, Oehlenschlägers Ungdomsværker fremkaldte i Litteraturens Historic, først og fremmest berodde paa den gennemgribende *sproglige Fornyelse*. Der er Digtere, som har tilført Sproget nye Værdier — Oehlenschläger stemte det fuldstændigt om. Skellet mellem det 18. og det 19. Aarhundrede er her saa skarpt,

at det er umuligt at overse det. I Sammenligning med Oehlenschlägers poetiske Stil virker ikke blot Ewalds med dens stærke tyske Islæt, men selv Baggesens — han der bestandig elskede at optræde som Modersmaalets Ridder — fremmed i vore Ører.

Grundene maa søges i et lykkeligt Sammentræf af Opdragelse og medfødt Natur. Oehlenschläger er udgaaet af det jævne Borgerskab; han har gaaet i en moderne dansk Skole (Efterslægten), har altså været uden Forbindelse med Latinen, som mærkes i Ewalds, i Rahbeks og i Baggesens Stil. Og — hvad mærkeligere er — han har heller ikke i sin Barndom og første Ungdom modtaget dybere litterære Paavirkninger fra Tysken. Han har ikke, som sine lidt ældre samtidige, forlæst sig i Klopstock og Göttingerskolen; selv Goethe naaede han først til, da han var næsten tyve Aar gammel. En jævn, naturlig, folkelig Tale er Grundlaget for hans Sprog; bortset fra antikiserende Efterligninger søger han ikke Fornyetelsen ad litterær Vej. Han kan smykke sin Stil med kraftfulde og smukke Gloser fra Anders Sørensen Vedel og fra Syv; men den har intet tillært over sig. Den præges af hans umiddelbare sproglige Genialitet, hans skabende Sprogkraft. Naturlighed og Oprindelighed er de to Prædikater, der kan gives dette Sprog. I sin Ungdom har han en yderst fintmærkende Følelse for Ordnes Værdi. Han vrager det vage og tilfældige, nævner Tingene ved deres rette Navn — hans Sans for *le mot propre* forkaster alle slidte Klicheer, alle intetsigende Omskrivninger. Og just fordi hans Sprogfølelse aldrig slipper Forbindelsen med Hverdagens talte Ord, bliver hans Patos altid naturlig. Hans sikre sprog-

XXII